

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΥΠΟ ΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΤΟΣ Α΄.-ΤΟΜΟΣ Α΄.

(Ὅτι ἐστὶ περὶ τοῦ ἄν ὀσιωτέρου ἀνθρώπου
βουλευόμενοι ἢ περὶ παιδείας καὶ αὐτοῦ καὶ
τῶν αὐτοῦ οἰκείων. (Πλάτ. Θιάγης.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

—
1879

δυσκολεύεσθε καθόλου νὰ ἀρνηθῆτέ τι ὑπάρχον, νὰ μεταθέσητε τὰ ἔρια τινος κατὰ τὸ δοκοῦν, νὰ διῆσχυρισθῆτε ἄνευ λόγου τινὸς ὅτι τοῦτο ὑπάρχει οὕτως, ἐν ᾧ ἐπιστημονικῶς ἀποδεικνύεται ἔχον ἄλλως. Ὁμοιάζετε πρὸς τοῦ φιλοσόφου τὰς ὑποθέσεις, αἵτινες μένουσι σταθεραὶ μέχρις ὕτου σειρὰ συλλογισμῶν ἀφαιρέσει ἀπ' αὐτὰς τὸ στῆριγμα. Σεῖς ὅμως ἔχετε τοῦτο τὸ πλεονέκτημα, ὅτι δὲν πίπτετε ἀφαιρουμένου τοῦ στῆριγματος, ἀλλὰ μεταπηδᾶτε εὐκόλως εἰς ἄλλην θέσιν, τὴν ὁποίαν ἂν χάσκιτε καὶ αὐτὴν, τρέχετε εἰς ἄλλην καὶ κἀμνετε ὡς ὁ λαγῶς τοιούτους ἐλιγμούς, ὥστε ἀδέξιος κυνηγὸς εἶνε ἀδύνατον ἐπὶ τέλους νὰ ἀνεύρη τὰ ἔχνη Ἰμῶν. Τοιαύτη ἐργασία μοι εἶνε ὀχληρὰ. Καὶ ἀνάγκη, ἂν καὶ δὲν ἔχω καμμίαν ὑπόληψιν εἰς τὴν σκοποβολὴν μου, νὰ ἀποπειραθῶ, διὰ νὰ δώσω τέλος εἰς τὴν ὑπόθεσιν, νὰ Σᾶς κτυπήσω εἰς τὸ πῆδημα. Ἀπεφάσισα μὲ ἄλλας λέξεις πολεμῶν τὸ σύστημά Σᾶς νὰ ἐκθέσω τὰς οὐσιώδεις διαφορὰς τῆς νεωτέρας πρακτικῆς παιδαγωγικῆς, τὰς ὁποίας ἢ παλαιὰ οὔτε ἐγνώριζε καθ' ἑλπίαν τὴν σπουδαιότητα αὐτῶν οὔτε ἐρήρυσέ ποτε αὐτὰς ἀκριβῶς οὔτε ἦτο δυνατόν κατὰ τὸν μηχανισμόν τῆς νὰ ἐφαρμόσει. Καὶ ἂν αἱ διαφοραὶ αὗται τῆς νεωτέρας παιδαγωγικῆς εἶνε, ὡς ἐγὼ πείθομαι, σπουδαῖαι, προὔκεινται δὲ εἰς πᾶσαν οἰανδήποτε ἐφαρμογὴν αὐτῶν ἀνθρωπίνων αἰδικῶς παιδευθέντων, τότε ἐν ἑκ τῶν δύο ὑπολείπεται εἰς ἡμᾶς ταῖς Ἑλλήνας νὰ πράξωμεν ἢ νὰ κλεισθῶμεν ὡς πρὸς τὰ γράμματα διὰ Σινικοῦ τείχους ἀποκρούοντες τὰς προόδους τῆς Εὐρώπης, ὅπως διατηρήσωμεν ἀλώβητα τὰ μέσα τῆς ἀπονεκρώσεως τοῦ πνεύματος, τὰ ὁποῖα τὸ πνεῦμα τοῦ μεσαιῶνος ἐκληροδότησε καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ ἐκ τῶν ὁποίων μέσων ἢ Τιτάνειος τῶν Γερμανῶν ἐπιμονὴ πρὸ πάντων κατώρθωσε νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν ἀναπτυχθεῖσαν κοινωνίαν, ἢ νὰ ἀνοίξωμεν ὡς καὶ εἰς τὰ ἄλλα οὔτω καὶ εἰς τὴν διαφύλαξιν καὶ τὸν καθαρισμὸν τῶν δημοτικῶν σχολείων τὰς πύλας, ὅπως εἰσρεύσῃ τὸ ρεῦμα τῆς ὑγιούς φιλοσοφίας τῶν νεωτέρων χρόνων. (ἀποκλιθεῖ)

Ο Δ Η Γ Ο Σ Δ Ι Δ Α Σ Κ Α Λ Ω Ν .

(ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΕΙΜΕΝΟΝ) (α)

Σχολεῖόν τι, ἐν ᾧ ἐργάζονται πολλοὶ διδάσκαλοι, εἴη δὲν πρέπει νὰ γείνη παίγιον τῆς τύχης, ἔχει ἀνάγκη ἀυσταρᾶς τάξεως. Μόνον διὰ ταύτης εἶνε

(α) Συνέχεια. Ἰδὲ προηγ. γολ. πλ. 60.

δυνατὸν νὰ ἀντικαταστήσῃ τις τὸ πνεῦμα τῆς ἐνότητος καὶ ἀγωγῆς, ἄνευ τῶν ὁποίων σχολεῖόν τι δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ καὶ νὰ παραγάγῃ τι. Ἐν τοῖς ἐπομένοις ἐξεταστέα ἢ ἐν τῷ δωματίῳ τῶν διδασκάλων τάξεις, ἢ ἐν τοῖς τῶν μαθητῶν δωματίοις, ἢ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ μαθήματος καὶ μετὰ ταῦτα τάξεις, ἢ κατὰ τὸ διάστημα τῆς διδασκαλίας τάξεις, ἢ τάξεις ἐν τοῖς διαλείμμασι, καὶ ἢ κατὰ τὸ πέρασ τῶν μαθημάτων τάξεις.

α) Ἡ τάξις ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν διδασκάλων.

Ἡ αἴθουσα αὕτη χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ συνέρχωνται οἱ διδάσκαλοι πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ μαθήματος καὶ κατὰ τὰ διαλείμματα.

Ἐπὶ τῆς τραπέζης πρέπει νὰ κῆνται τὰ βιβλία, ἐν οἷς ἕκαστος διδάσκαλος μετὰ τὸ τέλος τοῦ μαθήματος πρέπει νὰ ἐγγράφῃ ὅ,τι ἐδίδαξεν. Ἄνευ ἀδείας τοῦ διευθυντοῦ δὲν δύναται ὁ διδάσκαλος νὰ λάβῃ τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ἄν ὁ διδάσκαλος πρέπει νὰ ἐνεργήσῃ ἀνακρίσεις ἢ νὰ τιμωρήσῃ, ὀφείλει νὰ κάμῃ τοῦτο κατὰ τὰ διαλείμματα ἢ μετὰ τὸ πέρασ τῶν μαθημάτων. Εἶνε ἀπρεπὲς νὰ ἀνακρίνῃ ἢ νὰ τιμωρῇ μαθητὰς κατὰ τὸ διάστημα τῆς διδασκαλίας.

Ἐκαστος διδάσκαλος πρέπει νὰ γράφῃ ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν διδασκάλων ἀνηρτημένου πίνακος πᾶσαν παρατήρησιν ἢ ἐπιθυμίαν αὐτοῦ, χρήσιμον εἰς τὸ σχολεῖον. Κατὰ δὲ τὰς ἐβδομαδιαίας συνεδριάσεις τῶν διδασκάλων νὰ γίνεται ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις.

Ἡ τάξις ἐν τῇ παραδόσει.

Εἰς πᾶν δωμάτιον παραδόσεως εὐρίσκονται καὶ τινὰ ταπεινὰ καθίσματα ἐφ' ὧν οἱ μαθηταὶ πρέπει νὰ τοποθετῶνται οὕτως, ὥστε νὰ ἔχωσι τὸ φῶς ἐξ ἀριστερῶν. Ἐκεῖνοι οἱ μαθηταὶ, οἵτινες ἔχουσιν ἀνάγκην τῆς ἐπιβλέψεως τοῦ διδασκάλου, κάθονται πλησιέστατα αὐτῶν, οὕτως, ὥστε ὁ θρανάρχης λαμβάνει τὴν ἀνωτάτην πρὸς τὰ ἀριστερὰ θέσιν, ὁ τελευταῖος τὴν ἐγγύτατα εὐρισκομένην θέσιν πρὸς τὰ δεξιὰ.

Αἱ θέσεις τῶν θρανάρχων ὀρίζονται εἰς τὰ ἀριστερὰ ἐκάστου θρανίου. Παρὰ τὸν τοῖχον τοῦ δωματίου εὐρίσκονται ἤλοι ἐφ' ὧν ἀναρτῶνται οἱ πίλοι καὶ τὰ ἐπανωφόρια τῶν μαθητῶν. Κατὰ τὴν ἐναρξιν δὲ τοῦ σχολικοῦ ἔτους ὁ διδάσκαλος τῆς τάξεως ὀρίζει ἐκάστην μαθητῆν τὴν διὰ τὴν ἀνάρτησιν τῶν ἐνδυμάτων του θέσιν.

Ὁ θρανάρχης φροντίζει περὶ τοῦ ὑλικοῦ τῆς τάξεως καὶ τοῦ ἀνοίγειν καὶ κλείειν τὰ παράθυρα. Τὴν φύλαξιν δὲ παντὸς ὑλικοῦ τῆς τάξεως ἔχει ὁ ἐπι-

στάτης, ὅστις τὴν κλεῖδα τῶν ἐρμαρίων παραδίδει πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ μαθήματος εἰς τὸν διδάσκαλον καὶ οὗτος πρὸς τὸν θρανάρχην.

Χάρται, εἰκόνες καὶ ἄλλα διδακτικὰ μέσα εἶνε κτῆμα τῶν μαθητῶν, ὃ δὲ θρανάρχης ἐπιτηρεῖ ταῦτα. Πᾶσα βλάβη αὐτῶν ἀποζημιούται διὰ κοινῆς τῶν μαθητῶν συνεισφορᾶς.

Ἡ τάξις πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ μαθήματος.

Κατὰ τὴν χειμερινὴν ἐξαμηνίαν τὰ μαθήματα ἄρχονται τὴν ὀγδόην π. μ. κατὰ δὲ τὴν θερινὴν τὴν ἐβδόμη π. μ. Μετὰ μεσημβρίαν δὲ πάντοτε τὴν δευτέραν.

Δὲν πρέπει νὰ συγχωρῆται εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὴν τάξιν ἐν τέταρτον πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς διδασκαλίας.

Ἐν τέταρτον πρὸ τῆς διδασκαλίας πρέπει οἱ ἐπόπται νὰ ἦνε εἰς τὰς θέσεις των καὶ νὰ ἐκπληρῶσι πιστῶς τὰ αὐτοῖς ἀνατεθειμένα καθήκοντα.

Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ θορυβῶσιν οἱ μαθηταί, ἢ νὰ περιφέρονται ἐν τῇ τάξει οὔτε νὰ παρασκευάζωσι τὰ μαθήματά των πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ μαθήματος.

Πρὶν ἢ εἰσέλθῃ ὁ διδάσκαλος, οἱ θρανάρχαι χρεωστοῦσι νὰ ἐπιφέρωσιν ἢ συχίαν καὶ νὰ σημειῶσι τὰ ὀνόματα τῶν ἀτάκτων ἐπὶ τοῦ πίνακος.

ΓΕΝΙΚΑ ΤΙΝΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥΣ.

(ΚΑΤΑ ΤΟΝ BRUNN)

Πᾶσα ἀγωγή εἶνε ἀκατάλληλος νὰ ὀδηγήσῃ τὴν νεότητα εἰς τὸν κατὰ ἄνθρωπον ὑψιστον βαθμὸν τῆς τελειότητος καὶ εὐδαιμονίας, ἂν αὕτη δὲν παραδέχεται ὡς βάσιν τὴν ἐπενέργειαν τῆς θείας χάριτος καὶ τὴν διάθεσιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸ νὰ ἀκολουθῇ τὰς διευθύνσεις, ἃς αὕτη ἤθελε τῷ ἐγγραφέῃ.

Οὕτως ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ἀγωγῆς οἱ γονεῖς καὶ παιδαγωγοὶ ἐμνηρίζουσι μὲ τὸν ἱατρὸν, ὅστις ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν θεραπευτικῶν μέσων ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τὴν φυσικὴν κατάστασιν τοῦ νοσοῦντος, ἕως ἢ ἱατρικὴ ἐπιστήμη, ἵνα ἐπιτυχάνῃ, ἔχει ἀνάγκην τῆς βοηθείας τῆς φύσεως, οὕτω καὶ οἱ ἀναλαμβάνοντες τὴν ἀγωγήν τῶν παιδῶν οὐδὲν δύνανται νὰ πράξωσιν χωρὶς τῆς βοηθείας τῆς θείας χάριτος. Ὀφείλουσιν ἐπομένως νὰ διδάσκωσι καὶ νὰ καταδεικνύωσιν, ὅτι τελικὸς σκοπὸς πάσης ἡμῶν ἐπιχειρήσεως εἶνε ὁ θεός, ὅτι πᾶσα κατάστασις, πᾶσα κοινωνικὴ θέσις, ἢ ἡ ὑπάρξις ὀλόκληρος εἶνε δίδωσις, εἶνε προπαρασκευὴ διὰ τὴν αἰώνιον ζωὴν.